

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВСП «ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ
КОЛЕДЖ» КНТЕУ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова Приймальної комісії
ВСП «ВТЕФК КНТЕУ»
Н.І. Лозовська
2021 р.

ПРОГРАМА
ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
(на основі базової загальної середньої освіти)

Розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії європейських мов
Протокол № 2 від 17.02.2021р.

Голова циклової комісії І.В.Бабійчук

Розглянуто та схвалено на засіданні Приймальної комісії ВСП «ВТЕФК КНТЕУ»
Протокол № 2 від 18.022021р.

Відповідальний секретар Приймальної комісії І.І. Кислинська

Програма з української мови

Загальні відомості

Функції мови в суспільстві та житті людини. Українська мова як національна мова нашого народу. Українська мова у світі. Місце української мови між іншими мовами світу. Державний статус української мови. Головні етапи історії української мови. Українська мова як літературна.

Фонетика, орфоенія, графіка, орфографія

Звуки мови. Голосні та приголосні звуки. Приголосні тверді і м'які, дзвінкі і глухі.

Букви та інші графічні засоби. Українська абетка. Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв **я, ю, є, ї, щ** та буквосполучень **дз, дзь, дж**.

Склад, правила складоподілу в українській мові. Наголос, головні літературні норми наголошування слів в українській мові.

Ненаголошені голосні, їх вимова й позначення на письмі.

Вимова приголосних звуків та позначення їх на письмі. Уподібнення приголосних, його різновиди. Спрощення в групах приголосних.

Найпоширеніші випадки чергування голосних та приголосних звуків. Евфонічні чергування (**у // в, і // й**).

Орфограма. Орфографічна помилка. Принципи української орфографії.

Правила вживання апострофа, м'якого знака. Позначення подовжених м'яких приголосних та збігу однакових приголосних звуків. Написання слів іншомовного походження. Правила переносу слів.

Будова слова, словотвір та орфографія

Спільнокореневі слова й форми слова. Основа слова й закінчення змінних слів. Значущі частини слова (корінь, префікс, суфікс, закінчення).

Вимова та написання префіксів **з- (с-, зі-, із-, зо-), роз-, без-, воз-, пре-, при-, прі**.

Словозміна та словотворення. Основні способи словотворення в українській мові, їх різновиди. Зміни приголосних при творенні слів.

Правопис складних і складноскорочених слів.

Лексикологія, фразеологія та лексикографія

Поняття про лексику. Лексичне значення слова. Однозначні й багатозначні слова. Пряме й переносне значення слова.

Синоніми, антоніми, омоніми. Загальноновживані слова. Діалектні та професійні слова. Стилiстична диференціяція української лексики. Лексика української мови за походженням. Власне українські слова. Лексичні запозичення з інших мов.

Терміни. Архаїзми та історизми. Неологізми.

Поняття про фразеологізми. Типи фразеологізмів. Джерела української фразеології. Фразеологізми в ролі членів речення.

Типи словників, принципи їх побудови. Головні етапи української лексикографії.

Морфологія та орфографія

Поняття про самостійні та службові частини мови.

Іменник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Конкретні й абстрактні назви. Назви істот і неістот. Загальні і власні назви. Рід, число, відмінок іменників. Відміни іменників. Невідмінювані іменники. Способи творення іменників. Правопис відмінкових закінчень іменників. Правопис найуживаніших іменникових суфіксів. Велика буква у власних назвах.

Прикметник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Якісні, відносні та присвійні прикметники. Перехід прикметників з одного розряду в інший. Повні й короткі форми прикметників, їх утворення. Ступені порівняння якісних прикметників, способи їх творення. Зміни приголосних при творенні ступенів порівняння прикметників. Відмінювання прикметників. Способи творення прикметників. Правопис відмінкових закінчень і найуживаніших суфіксів прикметників. Написання складних прикметників.

Займенник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди займенників за значенням (особові, зворотний, присвійні, вказівні, означальні, питальні, відносні, неозначені, заперечні). Творення та відмінювання займенників.

Правопис займенників.

Числівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Числівники кількісні (власне кількісні, неозначено-кількісні, дробові, збірні) й порядкові. Числівники прості, складні та складені. Відмінювання кількісних та порядкових числівників. Правопис числівників.

Дієслово як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Неозначена форма дієслова. Стан дієслова (активний і пасивний). Спосіб дієслова (дійсний, умовний, наказовий). Творення форм способу. Вид дієслова (доконаний і недоконаний). Творення видових форм. Час дієслова (майбутній, теперішній, минулий, давноминулий). Дієвідмінювання. Дієслова I та II дієвідмін. Особа і число дієслова. Безособові дієслова. Творення та правопис дієслів.

Дієприкметник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприкметники активного й пасивного стану, їх творення. Відмінювання дієприкметників. Дієприкметниковий зворот. Безособові дієслівні форми на **-но / -сно, -то**. Правопис дієприкметників.

Дієприслівник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівники доконаного і недоконаного виду, їх творення. Дієприслівниковий зворот. Правопис дієприслівників.

Прислівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прислівників за значенням. Ступені порівняння прислівників, способи їх творення. Правопис прислівників.

Прийменник як службова частина мови. Непохідні й похідні прийменники. Прості, складні та складені прийменники. Правопис прийменників.

Сполучник як службова частина мови. Сполучники сурядності та підрядності. Групи сполучників за будовою та походженням. Правопис сполучників.

Частка як службова частина мови. Групи часток за значенням та вживанням (формотворчі, словотворчі та модальні). Правопис часток **не** і **ні** з різними частинами мови.

Вигук як частина мови. Групи вигуків за походженням. Правопис вигуків.

Синтаксис і пунктуація

Словосполучення. Будова і типи словосполучень за способом вираження головного слова. Типи граматичного зв'язку в словосполученнях.

Речення, його головні ознаки та різновиди. Граматична основа речення, порядок слів у реченні. Види речень за метою висловлювання (розповідні, питальні, спонукальні) та емоційним забарвленням (окличні, неокличні). Види речень за будовою (прості, складні).

Просте речення. Поширені та непоширені речення. Головні та другорядні члени речення (підмет і присудок; додаток, означення, обставина), способи їх вираження та різновиди. Прикладка як різновид означення. Порівняльний зворот. Розділові знаки в кінці речення. Тире між підметом і присудком. Розділові знаки при прикладках і порівняльних зворотах. Речення двоскладні та односкладні. Різновиди односкладних речень. Повні й неповні речення. Тире в неповних реченнях. Однорідні члени речення. Узагальнюючі слова при однорідних членах речення. Однорідні й неоднорідні означення. Розділові знаки при однорідних членах речення. Звертання та вставні слова (словосполучення, речення), розділові знаки при них. Відокремлені члени речення, розділові знаки при них.

Складне речення, його типи. Засоби зв'язку частин складного речення. Складносурядне речення. Складнопірядне речення. Основні види пірядних речень. Складне речення з кількома пірядними, їх типи. Розділові знаки в складносурядному та складнопірядному реченні. Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому реченні. Складне речення з різними видами зв'язку, розділові знаки в ньому. Пряма й непряма мова. Цитата. Діалог. Розділові знаки при прямій мові, цитатах, діалозі.

Відомості про мовлення

Поняття про спілкування й мовлення. Ситуація спілкування: адресат (той, до кого звернене усне або писемне мовлення) й адресант (той, хто говорить або пише),

мета й умови спілкування, повідомлення (висловлювання), його зміст і форма. Тема і основна думка висловлювання. Різновиди мовленнєвої діяльності: говоріння, писання, читання, слухання. Основні вимоги до мовлення: змістовність, послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність. Мовленнєві помилки. Етика й етикет спілкування. Поняття про текст. Поділ тексту на абзаци. Типи й засоби зв'язку речень у тексті. Поняття про стилі мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий і публіцистичний). Головні функції, ознаки та мовні засоби стилів мовлення.

Поняття про типи мовлення (розповідь, роздум, опис).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Авраменко О. Українська мова [рівень стандарту] : підручник для 10 кл. закладів загальн. серед. освіти / О. Авраменко. – Київ : Грамота, 2018. – 208с.
2. Ворон А. А. Українська мова. Профільний рівень : підруч. для 10 кл. закладів загальн. серед. освіти / А. А. Ворон, В. А. Солопенко. – Київ : Видавничий дім «Освіта», 2018. – 288с.
3. Глазова О. П. Українська мова [рівень стандарту] : підручник для 10 кл. закладів загальн. серед. освіти / О. П. Глазова. – Харків: Видавництво «Ранок», 2018. – 224с.
4. Глазова О.П. Українська мова: підручник для 10 класу / О.П. Глазова, Ю. Б. Кузнецов. – Київ: Зодіак-ЕКО, 2010. – 256 с.
5. Голуб Н. Б. Українська мова [рівень стандарту] : підручник для 10 кл. закладів загальн. серед. освіти / Н. Б. Голуб, В. І. Новосьолова, – Київ : Педагогічна думка. – 2018. – 200 с.
6. Єрмоленко С. Я. Українська мова : підручн. для 11 кл. загальноосвіт. навч. закл. (рівень стандарту) / С. Я.Єрмоленко, В. Т. Сичова – Київ: Грамота, 2011. – 336 с.
7. Заболотний О. В. Українська мова [рівень стандарту] : підручник для 10 кл. закладів загальн. серед. освіти / О. В.Заболотний, В. В. Заболотний. – Київ : Генеза, 2018. – 192с.
8. Заболотний О.В. Українська мова. 11 клас: рівень стандарту / О. В. Заболотний, В.В. Заболотний. – Київ : Генеза, 2012. – 256 с.
9. Олійник О.Б. Українська мова: підручник для 10 - 11 класів середньої
10. Шевчук С. В. Українська мова [рівень стандарту] : підручник для 10 кл. закладів загальн. серед. освіти / С. В. Шевчук – Київ : Ірпінь: ТОВ «Видавництво «Перун», 2018. – 256 с.
11. Шелехова Г.Т. Українська мова 11 клас: профільний рівень / Г.Т. Шелехова, Н.В.Бондаренко, В.І. Новосьолова. – Київ : Педагогічна думка, 2011. – 183 с.
12. Шелехова Г.Т. Українська мова та література. 11 клас : зб. текстів для переказів із творчими завданнями : держ. підсумк. атестація / Г. Т. Шелехова, В.І.Новосьолова, Л.В. Плетньова, А.В. Ярмолюк. - Київ : Генеза, 2009. – 101 с.
школи / Олійник О.Б. - 7-ме вид. - Київ : Вікторія, 2007. - 448 с.
13. Ющук І. П. Українська мова [рівень стандарту] : підручник для 10 кл. закладів загальн. серед. освіти / І. П. Ющук. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан. – 2018. – 208с.

Додаткова:

1. Авраменко О. М. Українська мова та література: Довідник. Завдання в тестовій формі. І частина./ О. М. Авраменко, М. Б. Блажко. –Київ: Грамота, 2017. – 552 с.
2. Авраменко О. М. Українська мова. Збірник текстів для переказів. Державна підсумкова атестація. / О.М. Авраменко, Л.Т. Коваленко, В.Ф. Чукіна. – Київ: Грамота, 2015. – 89 с.

3. Бусел В. Т. Великий зведений орфографічний словник сучасної української лексики / В.Т. Бусел. – Київ : Перун, 2014. – 887 с.
4. Бусел В. Т. Великий тлумачний словник сучасної української мови. / В. Т. Бусел. – Київ: – Перун, 2005. – 1728 с.
5. Заболотний О.В., Заболотний В.В. Українська мова. Підручник 10 клас. Рівень стандарту. – К.: «Генеза», 2010.
6. Заболотний О.В., Заболотний В.В. Українська мова. Підручник 11 клас. Рівень стандарту. – К.: «Генеза», 2011.
7. Новосьолова В. І. Українська мова. Збірник тест. завд. Для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання. 11 клас / В.І.Новосьолова , Л.В. Скуратівський, Л.В. Плетньова. - Київ : Генеза, 2008. – 408с.
8. Олійник О.Українська мова. Підручник для 10-11 кл. середньої школи. – вид. 7-ме. – К.: Вікторія, 2007.
9. Полякова Л. О. Український орфографічний словник з граматичними таблицями: короткий правописний коментар / Л. О. Полякова. – Харків: Торсінг плюс, 2008. - 564с.
10. Попко О. Г. Комплексний довідник. Українська мова та література / О. Г.Попко , А. С . Марченко, О. Д. Марченко. –Харків: Весна, 2011. – 245с.
11. Українська мова: Підручник для 10-11 кл./ О.М.Беляєв. – К.: Освіта, 1997.
12. Український правопис у таблицях, схемах, коментарях: Довідкове видання. – К.: Логос, 1998.

Словники:

1. Великий орфографічний словник сучасної української лексики, 253 000 слів / зав. ред. С. П. Круть. — Ірпінь: Перун, 2016.- 966с.
2. Селігей П. О. Етимологічний словник запозичених суфіксів і суфіксоїдів в українській мові./ П. О. Селігей – Київ: Академперіодика, 2014. – 324 с.
3. Словник іншомовних слів. Тлумачення, словотворення та слововживання: близько 35 000 слів і словосполучень / С. П. Бирик, Г. М. Сютя ; за ред. С. Я. Єрмоленко. — Харків: Фоліо, 2012. — 622 с.
4. Український лексикон. Естетичні, мистецькі, лінгвістичні таблиці співзвучних слів : [ритм. словник] / М. А. Зайко. – 2-ге вид., виправ., допов. – Тернопіль : ТзОВ "Тернограф", 2014. – 444 с.

Інтернет – ресурси:

1. Підручники - посібники. – режим доступу:
http://portfel.at.ua/load/11_klas/ukrajinska_mova/karaman/18-1-0-371
2. Шкільні підручники для 11 класу. – режим доступу:
http://www.parta.com.ua/ukr/books/11_klass/
3. Підручники для 10 класу. – режим доступу:
<https://lib.imzo.gov.ua/bitstream/handle/>